

die Gewässer Spr. 3573.

निलयमुन्द्र m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 372, b, No. 264.

निलायन (von ली mit नि) n. das Sichverstecken Buġ. P. 10, 11, 58. 14, 61. °क्रीडा 37, 27.

निवत् Z. 3 lies निवत्तस्पृणाति und vgl. AV. Prāt. 2, 78.

निवर्तन 1) a) NĪLAK. zu MBh. 6, 2427: मृत्युरेव निवर्तनक्तेतुर्नान्य इत्यर्थः. Hiernach könnte die Stelle auch u. 2) a) gestellt und übersetzt werden: weichen und sterben für Eines haltend, erst mit dem Tode weichend, — vom Kampfe abstehehd. — 2) b) Z. 5 die ed. Bomb. des MBh. liest auch 7, 9296 मृत्युं कृत्वा निवर्तनम्. — 3) vgl. oben u. गोचर्मन् 2). — 4) das Niederkommen, zur-Erde-Kommen: स्थले मत्स्य इवाकार्षमुद्वर्तननिवर्तने KATHĀS. 104, 32.

निवर्तिन् am Ende lies °निवर्तिनीनाम्.

निवर्तण 1) सर्वलोक° Verz. d. Oxf. H. 320, a, 31. सर्वदुःख° KATHĀS. 117, 116. — 3) n. निवर्तण BHAR. NĀTJAÇ. 19, 36. 42. 46. 68 fehlerhaft für निवर्तण, wie schon das Metrum (42. 46) zeigt. — Die Bomb. Ausg. schreiben निव°.

2. निवसन vgl. कटी°.

निवह 1) वणिङ्निवहनायक KATHĀS. 88, 5. Sp. 221, Z. 3 streiche adj. und दुःखनिवहा u. s. w. bis zu streichen). — 3) adj. (f. स्त्री) herbeiführend, nach sich ziehend: दुःख° Buġ. P. 9, 19, 16. कर्माणि पुण्यनिवहानि 11, 1, 11.

निवाप 1) NĪLAK. zu MBh. 3, 17183: न्युप्यते बीजमस्मिन्निति तेत्रम्.

निवारण 2) b) AV. Prāt. Schol. S. 261 (I, 6). Z. 2 lies धर्मस्य.

निवारणाय adj. abzuhalten, zurückzuhalten KATHĀS. 86, 66.

निवार्य, अ° nicht abzuhalten, — zurückzuhalten KATHĀS. 51, 36. 112, 134.

निवावरी adj. f. in Verbindung mit सिक्ता N. eines Rshigaṇa zu RV. 9, 86, 11—20.

1. निवास 1) निवासमुपयास्यति wird bewohnt werden R. 7, 111, 10. तत्र (नगरे) चैकस्य विप्रस्य निवासायाविशं गृहम् um zu übernachten KATHĀS. 61, 98. — 2) R. 7, 3, 23.

1. निवासन 1) कष्टात्कष्टतरं चैव परगृहनिवासनम् VĀDDHA-KĀN. 2, 8. Wohnstätte R. 7, 3, 23.

निवासभवन (1. नि° + भ°) n. Schlafgemach KATHĀS. 33, 4.

1. निवासिन्, उदीच्यां दिशि सप्तैते (ऋषयः) नित्यमेव निवासिनः R. 7, 1, 6.

निविड 1) धातु KATHĀS. 75, 42. समाधि ununterbrochen 72, 384.

निविडित dicht geworden: जलनिविडितवस्त्र MĀLATĪM. 73, 13.

निवृत्ति 1) b) Verderben WEBER, RĀMAT. Up. 297. — c) समस्तविषयग्रामे निवृत्तिः परा Spr. 3740. — e) WEBER, RĀMAT. Up. 303. 323. 327. — g) in der Dramatik Anführung eines Beispiels ŚĀH. D. 336.

निवेदन 2) a) in der Dramatik das in-Erinnerung-Bringen einer verabsäumten Pflicht ŚĀH. D. 498. 471. — b) सर्वस्वात्म° Spr. 2871. परस्मै Buġ. P. 11, 3, 28. Z. 4 auch MBh. 7, 3203 Darbringung (= उपाहार NĪLAK.).

निवेदिन् anbietend, darbringend: आत्म° Bhġ. P. 11, 19, 24.

निवेश 2) Z. 18. fg. NĪLAK. zu MBh. 14, 1234: निवेशपरिवेशनं ह्येव यत्र नेमिवदावर्णभूता. — 4) अमीषां गृहमुद्धानां नत्तत्रप्रक्षोभिनाम् । निवेशमनुपश्यामि खं समुत्पततामिव ॥ R. 5, 10, 7.

निवेशन 1) b) am Schlusse hinzuzufügen SV. ĀRAṆJA 3, 7. — 3) b) das Einführen, Anbringen, Anwenden ŚĀH. D. 406. das Befestigen, Ein-

prägen: सा (भावना) च भाव्यस्य विषयात्परिहारेण चेतसि पुनः पुनः निवेशनम् SARVADARĀNAS. 164, 11. fg. 169, 2. — c) Z. 3. fg. शून्यानां निवेशनम् KĀM. NĪTIS. 3, 78 kann auch das Bevölkern von Einöden bedeuten: vgl. निवेशनं च देशस्य R. 7, 101, 18. — e) तयोर्निवेशनं श्रोमदु-पकाल्प्य Buġ. P. 10, 33, 34. अतर्निवेशने im Innern des Palastes M. 7, 62.

निवेशिन् befindlich in KATHĀS. 73, 60. ŚĀH. D. 334.

निश, निशानिश्म MBh. 12, 4284.

निशा vgl. मक्ता°.

निशाकात्त m. der Geliebte der Nacht, der Mond KATHĀS. 120, 36.

निशाटन 3) m. N. pr. eines Autors Verz. d. Oxf. H. 239, a, 5.

निशादापुत्र vgl. शिलापुत्र.

निशानाय KATHĀS. 104, 113.

2. निशात्त Spr. 2989.

निशापति 1) KATHĀS. 71, 26. 94, 66.

निशामुख Antlitz der Nacht und zugleich Anbruch der Nacht, die beginnende Nacht Spr. 3807.

निशिय mit Kürze aus metrischen Rücksichten.

निशीथ n. Buġ. P. 11, 8, 26. — Vgl. मक्ता°.

निशुम्भ 1) MĀLATĪM. 81, 7.

निशुम्भक m. = निशुम्भ 2) R. 7, 6, 35.

निशय 2) क्रूर° adj. Spr. 3047.

निश्चायक, lies gebend st. habend und füge hinzu entscheidend, zur Gewissheit erhebend. SARVADARĀNAS. 7, 11. 81, 6.

निश्चलन bewusstlos KATHĀS. 109, 124. Z. 2 RĀĒA-TAR. 3, 295 kein Bewusstsein habend, von leblosen Dingen; vgl. Spr. 3797.

निश्चलत् unverständlich, dumm Spr. 3719.

निश्चष्ट, निश्चष्टभूत KATHĀS. 73, 223.

निश्चम Z. 3 die ed. Bomb. richtig °निश्चम.

निश्चाण s. u. निस्वान.

निश्चीक, die ed. Bomb. des MBh. richtig निःश्चीक.

निश्चास, °वात, also das Ausathmen R. 7, 28, 30.

निःशङ्का f. Abwesenheit aller Scheu: निःशङ्कया ohne alle Scheu, ohne Bedenken Spr. 2079.

निःशत्रु (निस् + शत्रु) adj. frei von Feinden KATHĀS. 113, 17.

निःशब्द, °पदमन्त्रजत् R. 7, 34, 13. °निश्चल laut- und bewegungslos KATHĀS. 71, 249. 87, 35. निष् 85, 23.

निःशाण (निःसाण die ältere Ausg.) ŚĀH. D. 290, 8 wird im PANDIT durch march, Marsch, Zug wiedergegeben; निशान् im Beng. und निशाण im Mahrattischen ist = pers. نشان und bedeutet Standarte, Fahne.

निःशून्य adj. = (!) शून्य leer R. 7, 23, 4, 6.

निःशेष्य Spr. 1389. KATHĀS. 62, 33.

निःश्रीक 1) unschön, hässlich KATHĀS. 52, 294. 59, 154.

निःश्रेयस SARVADARĀNAS. 112, 3. 113, 7. fg. 119, 3. 147, 2. 156, 17. 19. वाक्य ein frommendes Wort Spr. 4840. Z. 11 lies 104. 116 st. 104, 16.

निःश्वास 1) Athem, das Athmen: अतिर्क्षुभ्रस्तब्धनिःश्वासा adj. KATHĀS. 93, 74.

निषद् Z. 3, die ed. Bomb. liest MBh. 12, 7606 °निसर्गोपा.

निषद् 2) b) NĪLAK.: निषत्सु कर्माङ्गाद्यवबद्धदेवतादिज्ञानवाक्येषु.